

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 cents paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. núm. 20, botiga BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

LO DE LLEYDA.

ELANTEU ideas conservadoras y reculliréu disgustos. Poseu gent d'ordre al davant del govern y reculliréu bullangas. La fatalitat ho vol aixís: los defensors de la propietat son los que 'ns despullan; los propagadors del ordre son los que treuen al poble de test y després lo tractan a tiros y a cops de sabre.

Aquesta serie de motins ocorreguts després del bárbaro fusellament del pobres militars de Santa Coloma de Farnés, que comensan, pot dirse a la Universitat de Madrid y acaban a Lleyda: la bullanga de las cigarres, la serracina de las verduleras, la manifestació dels botiguers de Madit ofegada a descarga seca, en una paraula, tots aquests trastorns implicant una continuació de tacas de sanch y de vergonya sobre la capa conservadora que aguanta 'l pobre pais, fa ja prop de dos anys.

No pot caracterisarse de millor manera la situació que avuy atressem.

L'Excelentissim Sr. Bastó governa are l'Espanya. A falta de un cap que pensi, tenim un brás que pega.

L'abisme en que va enfonsarse Gonzalez Brabo atreu als nostres governants.

Diguem ab l'adagi: «No hi ha mal que per bè no vinga.»

Lo de Lleyda revesteix una gran importancia. Es per are la nota més alta de aquest concert de gemechs y queixas que ha produhit la reforma de la contribució de consums.

Fem avants mil protestas de que lamentem com lo qui més puga lamentarlos ceris fets que repugnan. Pero sense tractar de justificar las violencias, animats únicament del desitj de explicarlas, perque qui pot y deu se cuidi de prevenirilas, hém de dir avants de tot, què t'estrany que al home que li posan una argolla al coll, en lo moment de donarli una estreta, senti pujarli la congestió al cap, y donga una estrebada, que pot fer més ó menos mal, segons siga l'habilitat y la destresa del encarregat d'estrenye?

La contribució dels consums ha sigut sempre odiosa. Pagar per lo que 's menja, per lo que 's béu, per lo que 's gasta, ha de sentirho principalment l'home que guanya apenas lo necessari per mantenirse. ¿Y qui es aquest home? Lo ciutadà que careix de vot, que no intervé directa, ni indirectament en la governació del Estat, en la gestió de la administració pública, en la imposició de las contribucions.

¿Y qué ha de fer aquest home si la ley l'hi nega 'l dret electoral, y 'ls homes de la suprema inteligencia y de la representació que dona la riqueza, en lloch de

consolarlo l'exasperan, y en lloch de alleugerirli la dura càrrega li aumentan, fins a veure'l postrat y per terra, descalabrat y exánim?

L'instint més rudimentari 's rebela contra semblants imprudencias per no dir abusos.

Quan l'home 's troba en lo sensible cas de morir de fam ó de morir de un balasso, fan com han fet alguns paesos de Lleyda: s'obra la pitrera y diu: «Tiréu.»

Qu'és molt trist y censurable que una turba enhardida y escitada cremi las barracas dels consums, que s'esparrami pels carrers y fassa tancar las portas de las botigas, que sitihi per fam a una ciutat, impedinthi l'entrada de comestibles, y que irritantse per graus s'encamini a la casa del diputat a Cortes y comensi trencant los vidres a cops de pedra y acabi obrint las portas a cops de destal, mentres l'inviolable pare de la patria s'escapa per la teulada... ¡Quin dupte tè, es molt trist, es censurable!

Pero s'ha de dir la veritat: aquests excessos may los fa 'l poble per gust. Son fills de la ceguera que produeix l'irritació. La pólvora sense una guspira de foch no s'encen...

¿Perqué, donchs, hi tiréu aquesta guspira, vosaltres que 'us atribuhin la suprema inteligencia y 'us reserveu lo dret exclusiu de governar a la nació, sense intervenció pròxima, ni remota del poble que en últim resultat es lo pagano?

Vosaltres que diheu que 'l sufragi universal es lo desordre, aquí teniu l'exemple dels resultats que dona 'l sufragi restringit. Los morts y ferits de Lleyda vos tornaran la resposta.

Vosaltres que diheu que 'l sufragi universal es la negació de la propietat, aquí teniu a una massa popular que 's deixa matar a tiros, en defensa del miserable bossi de pa, ja prou mermat que dú a la boca.

Treure un dret al poble es una tirania... Treureli un dret y condemnarlo a una subsistencia insuficient, es una cosa pitjor.

Y quina manera teniu de legislar é imposar tributs! Lo curt número d'electors cridats a votar per la ley vigent, están ja desenganyats y s'apartan de las urnas ahont aixís com aixís han de veure burladas sas esperansas.

Tant si votan com si no votan, se compleix sempre la vostra santa voluntat. Los diputats s'incuban al ministeri de la Governació.

Lo gran que per vosaltres es tenir majoria: ja la teniu. ¿Quí 'us empeta la basa? Ja no havéu de trobar obstacle a la vostra voluntat. ¿Qué han de fer los diputats fills vostres, més que secundar cegament vostres designis? ¿Qué 'ls importa 'l pais, si al pais no 'l coneixen? Lo pais calla, está retret, no vota, ¿perqué 'l necessitan? En cambi vosaltres repartiu empleos, feu favors, concediu influencias. Vosaltres que 'ls havéu donat la vida 'ls alimenteu de poder y ells en justa correspondencia 'us alimentan de vots. Es un contraste mútu. Vosaltres diheu sí, votan sí; diheu no vosaltres, ells votan no.

Presentéu lleys... Aprobadas. Poséu novias contribucions... Bèn posadas. Aumentéu las antigas... Perfectament aumentadas.

¡Ah, Sr. Soldevila, qui li havia de dir mentres s'aprobavan los presupuestos a pas de carga, que alló tant insignificant respecte a una nova forma de recaudar la contribució dels consums, que va passar inadvertit, havia de ocasionarli algunas senmanas després un disgust tant gran com veure la seva casa assallada per una turba, ab perill de perdre la vida a mans dels amotinats!

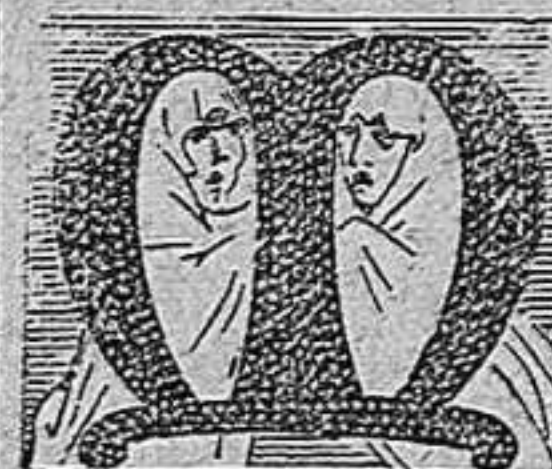
Ab lo sufragi universal, si es que vosté pogués ser diputat ab aquest sistema, s'haurian limitat a demanarli comptes de una manera enrabonada, y cas de no satisferlos li haurian retirat la seva confiança.

Pero ab lo sufragi restringit....

Res, s'empenyan a tractarlos ó a maltractarlos com a criaturas, y ells fan una criaturada que ha costat un dia de dol a la honrada y laboriosa ciutat de Lleyda.

P. K.

LA DESPEDIDA.

¡REUSEL! Va a peu com un simple mortal, (ó com un mortal simple,) camina ab lo cap baix, com un noy que busca agullas...

¡Pobre Romero Robledo! ¡Qui l'ha vist y qui 'l veu!

Desde que no es ministre sembla un altre; migrat, escanyolit, arronsat: res, un Tort y Martorell... en miniatura.

Aquells cabells, avants tant lluhents y arissadets, son avuy aspres y estirats com lo pel de cabra; aquells llabis, adornats antiguament ab lo maliciós sorris andalús, avuy se contreuen ab mal dissimulada convulsió nerviosa; aquells dents monumentals, enveja en altre temps de las fitxas de dómino, ja no semblan fitxas sinó taulons ó llambordas de claveguera.... ¡Pobre Romero!

¿Ahoht vá per aquestes carrers y a aquestas horas? ¿Ahoht vá 'l desventurat? ¿Tal vegada a suicidarse ell mateix? ¿Tal vegada a empenyarse 'l rellotje? ¡Oh! Bè prou que ho sabrem. ¿Seguimlo?

¡Seguimlo!

Ab la calma que gasta, si va massa lluny, per Nadal encare no hi serem. Quin modo d'arrossegar! Sembla que porti en Fontrodona a coll y-be.

Ara s'atura y escolta: es que d'una finestra baixa surt una vèn que canta, adoptanthi una melodia nova y originalissima, aquells versos d'Espronceda:

«Hojas del árbol caídas
juguete del viento son:
las ilusiones perdidas
son hojas ¡ay! desprendidas
del árbol del corazón....»

Lo pobre Romero 's posa a plorar; pero 's refá desseguida y ab l'ala del barret s'aixuga dissimuladament dugas llágrimas que li rodolan cara avall.

Torna a caminar, atravesant com un fantasma una infinitat de carrers y 's fica, per fi de festa, en una gran portalada. Ja qu'hem comensat, continuem: ja qu'ell entra, entrém també.

la vida es del dia,
visquem, pues, visquem.

Locomotora,
no 't paris may;
vola depressa,
crusa l'espai.
Ja de la platja
se sent l'alé;
ja som a puesto,
baixem y jolé!

Fusionistas,
héu fet tart;
contempléunos
vora 'l mar.
Teniu pena?
Pues ploréu:
som los amos,
ja ho veyén.

Guardéuvos,
minyons,
las vostras
rahons.
¡Quants mesos
rabiant!
Queridos...
¡avaatl!

C. GUMÀ.

Un un periódich extranger que ha de
reunirse próximament a Barcelona
un Congrés anarquich per discutir
varios punts, entre 'ls quals figura
com a primer y principal, lo se-
güent:

Medios de destrucción social.

¡Me volen creure 'ls anarquichs? No 's prenguin tant
sols la pena de discutirho. Ab una bona temporada de
conservadors y ab l'ajuda dels microbis y altras pla-
gas, succehirá ab la societat lo que ab aquell infelis, al
qual li deya 'l metje:

—No tinga por, no hi haura necessitat de amputarli
'l nás: ja li caurá tot sol.

Desde 'ls sucesos de Lleyda vá deixar de publi-
blicarse *El País*.

Es a lo que tiran los conservadors: a que 'l país no
pui.

Lo que ha perdut lo govern ab la cayguda de 'n
Romero.

Una flamenca:—Ha perdut un xulo.

Un bolero:—Ha perdut las castanyolas.

Un húsar:—Ha perdut las ferraduras.

Un dentista:—Lo govern ha perdut las dents.

Un servidor de vostés:—Pero jo per xó no li posaria
'ls dits a la boca.

Esbrinat tot lo que 's diu, no es que 'n Romero Ro-
bledo se haja retirat del ministeri per cap qüestió po-
lítica.

¡Oh y ell quin un, per enfundarse en aquestas cosas!
¡Que no ho havien vist? Succehis lo que succehis,
ell sempre queya de péus. ¡Anarse 'n! Vaja, home
vosté está molt de broma.

La sortida de 'n Romero Robledo del ministeri, 's
deu a la por, ó en termes més propis d'ell, se deu al
cangulo.

Desde que 'l cólera fiblava de debó no dormia, ni
menjava, ni reya, ni estava tranquil.

Lo cólera ha pogut més que la coalició.

Va cridar l'atenció qu' en Sagasta després de des-
pampanar a n' en Cánovas, en l'últim debat polítich,
no demanés lo poder per ell y 'ls fusionistas, sino
simplement que pujés un altre govern conservador.

En Sagasta en aquest punt es com l'heroe del céle-
bre epigrama de Robert Robert.

Era 'l tal un home de caràcter agre que parlava mal
del matrimoni... No obstant va enviudar y als vuit dias
ja tornava a ser casat.

—Sent tant enemich del matrimoni ¿cóm es que has
tornat a casarte? li preguntavan.

Y ell responia molt serio.

—Ho he fet pèl gust de tornar a enviudar.

En Sagasta vol un nou ministeri conservador pèl
gust de tornar-lo a revolcar per terra.

¡Casualitat!

Ab en Romero Robledo, fill de Antequera, ha caygut
un ministre que 's deya Antequera.

Are si que no podran dir los conservadors: «Surti 'l
sol per Antequera.»

Perque precisament per Antequera 's pon.

En Silvela vá anarse'n a Valencia, sense metjes,
sense cuyners, sense provisions de Lhardi, sense aygua
de Madrit, sense desinfectants.

—Pero ¿perqué fá are aquest viatge D. Francisco?

—Es molt senzill, perque 'n Romero Robledo pren-
gui candelá.

—Ah, bah! ja ho entenche... Un viatge de recreo.

En Pidal vá dir temps endarrera que primer se talla-
ria la mà dreta que ser ministre ab en Cánovas.

Y en efecte, avuy menja ab totas dugas mans al cos-
tat de D. Antón.

Després vá dir que si en Romero Robledo eixia del
ministeri, ell lo seguiria.

Y en efecte, en Romero Robledo ja es a terra y ell
encare es a dalt.

Papeles son papeles
cartas son cartas
palabras de los neos
todas son falsas.

Una observació:

Las Cortes van obrirse al crit acostumat de ¡viva 'l
rey!

Y s' han tancat sense que ningú 's prengués la pena
de donar cap viva.

La presencia de 'n Cánovas té això de particular:
encomana la fredor a tothom que 's troba a prop seu.

Un tal D. Francisco Castillo ha demanat privilegi de
un procediment per treure a flor d' aygua 'ls barcos
sumergits.

Gran cosa es aquesta; pero millor seria que 'l dema-
nès per tirar a pico 'ls barcos vells y que ja no poden
anar, com per exemple la corbeta *Conservadora*.

Ja tenim arcalde. Ha sigut nombrat lo mateix que hi
havia, 'l Sr. Coll y Pujol.

A n' en Fontrodona plé de despit se l' hi atribueix la
següent frase:

—Pché! Vaya un arcalde més galdós!... Un home que
ni siquiera ha sabut engreixars'hi.

L'escena a Vergés, provincia de Girona. Lo rector
está casant a dos nuvis, y al preguntar a n' ell si vol
per esposa a n' ella, respon lo nuvi:

—Sí, senyor.

Lo capellá ab ma's modos:

—Jo diria si paré.

Lo nuvi molt tranquil:

—Es que de pare jo no 'n tinch més que un, qu' es
aquest que 's troba aquí.

Lo rector comensa a desferse en impropis y 'l jove
agafa 'ls trastets y se 'n va al carrer, rebent las felici-
tacions de tots los seus companys.

¡Bèn fet!

Dir pare a un capellá, es inferir una ofensa grave a
la nostra mare.

Lo rector de Copons no ha volgut ser menos que 'l
gobernador, publicant desde la trona un bando contra
'ls blasfemos, los quals pagarán 5 pessetas la primera
vegada que reneguin; 10 la segona; 15 la tercera; 20 la
quarta; 25 la quinta... A la sexta se 'ls cremará 'l
nas y a la séptima sels cremará la llengua.

Véls' hi aquí un rector que voldria repartir la santa
inquisició per entregas, no podentla repartir per tomos.
Y quina brometa faria si li deixessen cremar lo nas y
la llengua dels seus feligresos!

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA-CONVERSA.—Cas-tich Có-le-ra.
 2. XARADA.—O-ve-lla.
 3. ANAGRAMA.—Rita-Tria.
 4. CONVERSA.—Masquefa.
 5. GEROGLIFICH.—Una grossa té dotze dotzenas.
- Ha endevinat totas cinch solucions lo ciutadà Sica-
tero; n' han endevinadas 4, T. Rompa, Noy de la Dida,
J. Brú y J. Moret; 3, A. Boix Zorrillista; 2, Un tiburon
de safreig, Un xich per bisbe, Barat y Lluerna y Dos
Cegos, y 1 no més, Pinta Monas.

XARADA.

Arbre que abunda es primera,
consonant es la segona,

tres-quart-quinta la portera
quan ne té cria me 'n dona.

Are m' han dut de Total
una collecció bonica
procedents de D. Pasqual
qu' es un que ab aixó trafica.

AREDNABAL.

ANAGRAMA.

Ja 'us dich Tot que vostra filla
es una bona total:
quan vé a casa, ja tremolo
may en tot nos deixa estar.

J. ASMARATS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—
Segona: part del cos.—Tercera: prenda de bisbe.—
Quarta: meteoro atmosfèrich.—Quinta: vocal.

N. N.

CONVERSA.

—Dèu lo quart ¡viu aquí 'l metje Nebot?
—Sí, senyora; pero are no hi es.
—Donchs fassa 'l favor de dirli quan vinga que passi
desseguida a ca 'l Sr. Ramon.
—Ja sab ahont viu aquest senyor?
—Crech que sí; pero si per cas diguili qu' es al carrer
y número que havém dit.

T. ROMPA.

GEROGLIFICH.

IIIII

O N

Castelar

Ruiz Zorrilla

RICARDO RUM-RUM.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans Osnerol, K. X., Francmasó novell, Barat y Lluerna,
Ventureta de Reus, J. Font, R. F., Baccilus Virgula, Un Llagostil,
J. C. Vinaté, Fray Bonifaci, Erasme B. y S., F. Sans y C., Isidro
Mústich y Asnerolff Alkusa: Lo que 'ns envian aquesta senmana
no 'ns serveix.

Ciudadans Dos cegos que hi veuen, Abril y Bernis, A. Boix P.,
J. Moret, J. S. y P., T. Rompa, J. Staramsa, L. C. y Pujol, K. X.,
Microbi Inoculat, Un Dimoniet, Salta y Para, Tara Quinfu, P. Tin-
tés, Un Colèrich, Un xich per bisbe, Un Tiburon de safreig, Ikam-
cluine, J. M. Bernis, Pepet de Arbucias, Nas de guisu, Antonino y
Taronja de Convent: Insertarém alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Ciudad Cristófol Crispin: La segona poesia va bé; la primera no
tant.—Avi Peras: La de vosté es molt incorrecta.—Un pagés: Los
versos de las xaradas tenen los accents mal posats y la segona re-
sulta massa llarga.—Barrina: Ja varem parlarne ab prou extensió
la senmana passada.—Noy de la Dida: Per nosaltres es indiferent
insertarho en un periódich ó en l' altre, y es tant lo que rebém, y
tant escas lo temps que tenim que no podem procedir ab l' ordre y
el método que vosté desitjaria.—J. Pont y Espasa: La poesia té poca
substancia.—Gumersindo Bufasombras: La de vosté es molt inco-
rrecta.—Rapitench: L' article no 'ns serveix.—J. Planas: Hi ha
alguns versos que son de nou silabas: ja veura repàsila.—J. M.
(Cabrera): La firma ha de venir al peu del escrit que se 'ns envia:—
M. S. (Barcelona); Gitanets, (Reus); B. R. (Vilarnadal); J. G. y J. R.
(Gualba); y R. de V. (Tarragona): Gracias per las noticias que 'ns
remeten.

SINGLOTS POÉTICHES

ab ninots d' en GOMEZ SOLER

LO CANTADOR

Gatada caballeresca en dos actes, en vers y en catalá
del qu' ara 's parla, escrita per

D. SERAFÍ PITARRA

y
D. PAU BUNYEGAS

Tercera edició. Preu 2 ralets

Se ven en la Llibreria espanyola de I. Lopez, Ram-
bla del Mitj, 20, principals llibrerias, kioscos y corres-
ponsals de LA CAMPANA.

LO CÒLERA Y LA MISEBIA

UNA CARTA AL DR. FERRAN

pèl DR. C. GUMÀ

catedràtic de medicina humorística y autor de
¡Guerra al cólera!

Humorada agre-dolsa, en vers y de verdadera actualitat

Preu 2 rals

Se ven en la Llibreria Espanyola de I. Lopez, Ram-
bla del Mitj, 20, principals llibrerias, kioscos y corres-
ponsals de LA CAMPANA.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 22.

Diuen que aquests dos son los que l' hi han fet deixar la cartera.

Aquest si que no la deixarà encare que 'l cólera 'l baldi.

—¿Y donchs que no vá á pendre banys, D. Anton?
—Altras caborias tinch.